

Anul I – Nr. 1 – Martie 2009

La început de drum...

Salutări de la Bruxelles

Cuvântul Comisarului pentru Multilingvism

Să facem cunoștință

Comisia Europeană, gardian al tratatelor

Parlamentul European, vocea cetățenilor

CESE și CoR, punți între Europa și cetățeni

Curtea de Conturi, auditor extern

Curtea de Justiție, justiție pentru toți

Centrul de Traduceri, sprijin extern

Multilingvism

O nouă strategie pentru multilingvism, Ioana-Maria Gligor

Terminologie

Joint venture, Andreea Bulgaru

Auditul financiar și auditul performanței, Adina Capan

Sursele terminologice și de documentare din cadrul PE, Ciprian Dumea

Salutări de la Bruxelles Cuvântul Comisarului pentru Multilingvism

Salut apariția primului număr al *Ueroglifelor*. Mă bucură spiritul de echipă al traducătorilor din instituțiile comunitare și faptul că aceștia colaborează pentru a asigura o cât mai bună calitate a traducerilor. De asemenea, salut faptul că, pe lângă instrumentele instituționalizate, precum IATE, Euramis etc. traducătorii au decis să creeze și o platformă de dialog periodic, informal. Sunt convins că *Ueroglifele* vor reprezenta o cheie de înțelegere a „hieroglifelor” comunitare, o modalitate de a aduce Uniunea mai aproape de cetățenii ei. Vă doresc succes!

Leonard ORBAN
Comisia Europeană
Multilingvism

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'L. Orban', written in a cursive style.

Să facem cunoștință

Comisia Europeană, gardian al tratatelor

La Comisia Europeană traducerea documentelor în limbile oficiale ale Uniunii Europene este asigurată de Direcția Generală Traduceri (DGT). În cadrul acesteia lucrează aproximativ 1750 de traducători. 50 dintre aceștia efectuează traducerile în limba română, fiind grupați în trei unități, două la Luxemburg și una la Bruxelles. La aceștia se adaugă încă patru traducători de limba română, care asigură traducerea paginii de internet a Comisiei Europene și care fac parte dintr-o altă unitate, localizată în Bruxelles.

Unitatea 1, aflată în Bruxelles, asigură traducerea documentelor din domeniile: administrație publică, economie, finanțe, buget, juridic, competiție, ajutor de stat și relația cu țările terțe. Aceasta dispune de un colectiv format din 17 traducători.

Unitatea 2, aflată la Luxemburg, traduce documente din domeniile: agricultură, pescuit, economie, finanțe, piață internă, fiscalitate, cercetare, tehnologia informației, mediu, transport și energie. În cadrul acesteia lucrează 18 traducători.

Unitatea 3, localizată la Luxemburg, este responsabilă pentru domeniile: comunicare, educație, cultură, egalitate de șanse, sănătate la locul de muncă, statistică, achiziții publice, politică regională, sănătate, protecția consumatorilor și schimburile comerciale cu țările terțe. Aceasta dispune de 15 traducători.

Cea mai mare parte dintre traducători, aproximativ 65%, sunt filologi de formație, ceilalți provenind din diverse domenii: juridic, economic, tehnic, medicină, arhitectură, științe politice.

Fișa postului unui traducător cuprinde traducerea de documente în limba română, revizia traducerilor realizate de alți colegi sau de angajați ai firmelor de traduceri care au încheiat un contract cu DGT, efectuarea de rezumate ale unor materiale și, mai nou, traducerea din română în franceză sau engleză a unor documente din categoria a II-a (scrisori ale cetățenilor români, materiale de popularizare etc.).

Parlamentul European, vocea cetățenilor

Unitatea română de traducere din cadrul Parlamentului European a fost înființată în septembrie 2005 și este formată din 33 de traducători, 14 asistenți și 3-4 stagiași. Managementul unității este asigurat de șeful de unitate (în prezent, ad interim), asistat de șeful adjunct (postul urmează să fie ocupat). Principalele noastre sarcini constau în traducerea documentelor elaborate de PE, terminologie, gestionarea și controlul calității traducerilor externe (freelance), precum și activitățile legate de ședințele plenare ale PE, și anume stenograme (CRE) și procese-verbale (PV). Activitatea unității își atinge intensitatea maximă în perioadele de sesiune de la Strasbourg și Bruxelles. Deputații sunt principalii noștri „clienți”, în cadrul comisiilor, delegațiilor parlamentare și al grupurilor politice, alături de organele și administrația PE și de Ombudsmanul European.

Cererile de traducere se primesc la secretariatul unității, după care majoritatea documentelor sunt pretraduse de către asistenți și trimise traducătorilor. Activitatea traducătorilor constă în traducere, revizie, terminologie, participarea la comitetele de selecționare (freelance, EPSO etc.), întâlniri interinstituționale, cursuri de limbi străine sau de formare profesională etc. În cadrul unității există trei grupuri de lucru specializate (economie și finanțe, tehnic, politic și juridic). Media zilnică de traducere este de 8-10 pagini standard, iar de revizie, 12-15 pagini. În prezent, traducem direct din limbile engleză, germană, franceză, spaniolă, italiană, portugheză, neerlandeză, daneză, suedeză, maghiară și bulgară. Specializările traducătorilor sunt diverse: filologie, studii europene, drept, științe politice, științe economice, filosofie etc. Activitatea asistenților constă în pretraducere, preluarea și predarea comenzilor, secretariat și arhivă. Majoritatea asistenților cunosc cel puțin două limbi străine și au diplomă universitară.

Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, organe consultative, punți între Europa și cetățeni

Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor au un serviciu de traducere comun. Unitatea de traducere în limba română este formată din 16 traducători și 5 asistente.

Specializările traducătorilor sunt diverse: filologie, studii europene, drept, științe politice, filosofie, chimie, economie, mecanică.

Se traduc avizele celor două comitete (de la etapa de document de lucru până la cea de aviz propriu-zis, cu toate amendamentele aferente), precum și convocări, note, comunicate de presă, minute ale dezbaterilor, etc.

Specificul traducerilor CESE și CoR constă în aceea că:

limba-sursă poate fi oricare dintre cele 22 de limbi oficiale ale UE, limbile engleză, franceză și germană fiind limbi-pivot; în prezent, în unitatea noastră se traduce direct din limbile engleză, franceză, germană, spaniolă, italiană, portugheză, maghiară și neerlandeză;

multe dintre documente sunt redactate de membrii comitetelor, deci de vorbitori nativi. Fișa postului de administrator lingvist cuprinde traducerea de documente, revizuirea traducerilor efectuate fie în unitate, fie de agențiile de traduceri, precum și, în unele cazuri, relectura documentelor în limba română. Norma zilnică de traducere este de 6 pagini standard, iar cea de revizie este de 24 de pagini.

Avizele celor două comitete se publică în seria C a Jurnalului Oficial al Uniunii Europene.

Curtea de Conturi Europeană, auditor extern

Unitatea română de traducere a Curții de Conturi, constituită în formula actuală în 2007, este formată din patru traducătoare și o asistentă. Cu o singură excepție, traducătoarele din echipă sunt de formație filologică și au urmat studii postuniversitare de traductologie. Una dintre traducătoare are dublă formație, filologică și economică, iar o alta, studii de comunicare. Fiecare dintre noi traduce din engleză și din franceză și execută atât traduceri, cât și revizii. Nu există post specializat de terminolog.

Documentele pe care le traducem sunt, în cea mai mare parte, rapoarte de audit. Raportul anual privește execuția bugetului general și include o „declarație de asigurare” (DAS) cu privire la corectitudinea conturilor UE și la conformitatea operațiunilor financiare cu legile și reglementările aplicabile. Rapoartele anuale specifice vizează aceleași aspecte, dar la nivelul agențiilor UE. Rapoartele speciale analizează performanțele obținute prin utilizarea banilor comunitari într-un domeniu sau altul și pot avea, practic, orice temă. În 2007, de exemplu, s-au publicat 12 rapoarte speciale, cu teme precum programul CARDS sau resursele piscicole comunitare.

Traducem, de asemenea, avizele Curții de Conturi, precum și diverse alte materiale, de exemplu cele destinate presei.

Curtea de Justiție a Comunităților Europene, justiție pentru toți

Unitatea română de traducere din cadrul Curții de Justiție a Comunităților Europene cuprinde în prezent 26 de juriști-lingviști și patru corectori, iar secretariatul este alcătuit din șase persoane. Din mai 2007, unitatea este condusă de un șef de unitate ad interim român.

Juriștii-lingviști traduc hotărâri și ordonanțe ale Curții de Justiție, ale Tribunalului de Primă Instanță și ale Tribunalului Funcției Publice din limba franceză în română, concluziile avocaților generali din cadrul Curții, din limba originală (de regula limba avocatului general) în limba română, comunicări către Jurnalul Oficial privitoare la cauze aflate pe rolul celor trei jurisdicții, precum și alte documente (comunicate de presă, scrisori).

Majoritatea hotărârilor se publică în volum în Repertoriul jurisprudenței Curții de Justiție și a Tribunalului de Primă Instanță și în Repertoriul de jurisprudență - Funcție publică. Primele volume au fost publicate în cursul lunii octombrie 2008.

Centrul de traduceri, sprijin extern

Centrul de Traduceri pentru Organismele Uniunii Europene (CdT) este un organism înființat în 1995 pentru a răspunde nevoilor de traducere ale agențiilor și organismelor UE. Echipa de traducere pentru limba română din cadrul CdT a fost constituită în 2007 și este formată din 4 traducători care traduc și revizuiesc, în special, texte din engleză și franceză în română, dar și din alte limbi oficiale.

Textele sunt din domenii foarte diverse: medicină, chimie, mărci, desene și modele industriale, aviație, economie, mediu, presă și altele. O parte din texte sunt traduse de agenții de traducere, revizia făcându-se în cadrul echipei noastre. Totodată, traducerile realizate intern sunt revizuite de unul din ceilalți colegi de echipă. Acordăm o importanță deosebită feedback-ului transmis colegilor noștri, traducătorii independenți. Suntem o echipă unită care încearcă permanent să-și armonizeze stilul cu principiile stabilite la nivel interinstituțional, dar care este, în același timp, deschisă la soluții lingvistice noi.

Multilingvism

O nouă strategie pentru multilingvism

Ioana-Maria Gligor, Comisia Europeană

Comisia a adoptat în luna septembrie 2008 o Comunicare intitulată „Multilingvismul: un avantaj pentru Europa și un angajament comun”, care abordează subiectul limbilor străine în contextul mai amplu al coeziunii sociale și al prosperității. Extinderile recente ale Uniunii Europene au determinat creșterea diversității lingvistice: în prezent, există 23 de limbi oficiale și peste 60 de alte limbi vorbite în anumite regiuni sau de către grupuri specifice. Prin integrarea multilingvismului într-o serie de politici și acțiuni ale UE, această comunicare dorește să reflecte realitatea unei Uniuni Europene cu peste 490 de milioane de cetățeni, având competențe lingvistice și necesități diferite.

Comisarul pentru multilingvism, Leonard Orban, a declarat, cu ocazia conferinței de presă organizate cu acest prilej: „Coexistența armonioasă a diferitelor limbi din Europa constituie un simbol puternic al aspirației Uniunii Europene de a fi unită în diversitate. Prin această comunicare, îndemnăm statele membre ale UE, autoritățile locale și partenerii sociali să-și unească forțele și să acționeze. Abordarea noastră integrată ține cont de valoarea și de avantajele potențiale ale diversității lingvistice din Europa, precum și de necesitățile mai personale ale învățării limbilor pentru a comunica eficient.”

Comunicarea ține cont de competențele comunitare și ale statelor membre în acest domeniu. Documentul invită statele membre și celelalte instituții UE să-și unească forțele pentru a-i încuraja și a-i ajuta pe cetățeni să obțină competențe lingvistice.

Printre aspectele analizate se numără:

- rolul jucat de limbile străine în dezvoltarea înțelegerii reciproce într-o societate multiculturală;
- modul în care competențele lingvistice îmbunătățesc perspectivele de angajare și creează un avantaj competitiv pentru întreprinderile europene;
- ce se poate face pentru a încuraja cetățenii să vorbească două limbi în plus față de limba maternă;

- felul în care mijloacele de comunicare în masă și noile tehnologii pot să creeze legături între persoane care vorbesc limbi diferite.

Comisia va crea două platforme pentru schimbul de experiență:

- pentru comunitatea de afaceri, partenerii sociali, organizațiile din domeniul comerțului, școli și autorități din sfera educației;

- pentru mass-media, organizații culturale și diferiți actori din societatea civilă, pentru promovarea dialogului intercultural.

Documentul propune valorificarea la maximum a programelor și inițiativelor europene existente în domeniile educației, mass-media, cercetării, incluziunii sociale și competitivității și prevede o evaluare în 2012 a progreselor înregistrate. Comunicarea este analizată și de către Parlamentul European și Consiliu.

Terminologie

Joint venture

Andreea Bulgaru, Comisia Europeană

Încercând să rezolv o neconcordanță între mai multe baze de date terminologice aflate la dispoziția noastră, am aprofundat noțiunea de joint venture, specifică sistemului de drept anglo-saxon.

În legislația română noțiunea are înțeles dublu, reprezentând:

- o asociație în participațiune, adică un contract prin care două sau mai multe persoane, dintre care, de regulă, una este un comerciant, se învoiesc să pună ceva în comun în scopul desfășurării unei activități comerciale sau a unor operațiuni comerciale, urmând ca fiecare dintre părți să participe la beneficiile și pierderile activității sau operațiunii propuse, fără ca asocieria constituită să dobândească personalitate juridică. Aceasta este traducerea pe care o regăsim în IATE.

- o întreprindere comună/o societate mixtă, adică o asociație de întreprinderi sau de persoane fizice, constituită pentru a realiza un anumit proiect de afacere. Conform Glosarului de termeni de specialitate aparținând Direcției de Relații Externe a Consiliului Concurenței din România, „întreprinderile comune” sunt întreprinderi controlate în comun de către cel puțin alte două întreprinderi. În practică, noțiunea acoperă o gamă largă de operațiuni, de la operațiuni de tip „fuziune” (concentrare), până la cooperarea în vederea unor activități specifice, precum cercetarea și dezvoltarea, producția sau distribuția. Întreprinderile comune cu funcționare deplină, care acționează pe piață independent de societățile-mamă, sunt tratate ca operațiuni de concentrare, în condițiile Regulamentului privind concentrările.

Concluzionând, traducerea termenului joint venture trebuie să țină seama dacă entitatea rezultată în urma asocierii are personalitate juridică (întreprindere comună/societate mixtă) sau nu (asociație în participațiune). În acest context, ar fi binevenită completarea bazei de date IATE cu cel de-al doilea sens, mult mai des utilizat în traducerea documentelor COMP.

„Auditul financiar” și „auditul performanței” la Curtea de Conturi Europeană

Adina Capan, Curtea de Conturi Europeană

O scurtă prezentare a celor două concepte, pentru uzul traducătorilor din instituțiile Uniunii Europene

Curtea de Conturi Europeană – auditor extern¹ al Uniunii Europene – desfășoară două tipuri de audit: cel financiar și cel al performanței.

Principalul produs al activității de audit financiar a Curții este declarația de asigurare (DAS) formulată anual cu privire la bugetul general al UE. Această declarație reprezintă opinia oficială a Curții referitor la „fiabilitatea” conturilor UE și la „legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente”.

Prin intermediul activităților care precedă formularea declarației, Curtea caută să evalueze două aspecte: dacă banii comunitari au fost cheltuiți în conformitate cu legile și reglementările aplicabile („legalitatea și regularitatea”) și dacă operațiunile aferente au fost înregistrate corect în conturile Comunităților („fiabilitatea”).

În afara celei privind bugetul general al UE, Curtea mai emite o declarație de asigurare și referitor la bugetul Fondurilor europene de dezvoltare – fiecare dintre aceste două declarații fiind prezentată în cadrul unui „raport anual” al Curții. Curtea formulează, de asemenea, declarații de asigurare privind bugetele agențiilor și organismelor UE. Acestea sunt prezentate în „rapoarte anuale specifice” (specific annual reports).

Auditul performanței are drept obiect examinarea economicității, a eficacității și a eficienței unei activități, a unui program etc.

Conform manualului de audit al performanței utilizat de Curtea de Conturi Europeană, eficacitatea vizează relația dintre resursele investite și rezultatele obținute (obținerea unei „productivități” maxime a resurselor disponibile), iar eficacitatea, pe cea dintre obiective și rezultatele obținute. Cât despre conceptul de economicitate, el privește, în termeni generali, îndeplinirea obiectivelor stabilite cu păstrarea sub control a costurilor, evitându-se achizițiile care nu sunt necesare sau plata unor prețuri prea mari. Sfera sa este mai restrânsă decât cea a conceptului de eficiență, care include și aspecte nemonetare (resursele de timp, resursele umane etc.).

Activitățile de audit al performanței efectuate de Curtea de Conturi Europeană se concretizează prin redactarea „rapoartelor speciale”. Acestea pot avea, practic, orice temă, atâta timp cât se rămâne în sfera „banilor comunitari”. În 2008, de exemplu, s-au publicat rapoarte speciale pe teme precum politica de ecocondiționalitate, programul „Energie inteligentă – Europa” (2003-2006) sau Fondul de Solidaritate al Uniunii Europene.

În concluzie, dacă auditul performanței încearcă să determine „dacă banii au fost bine cheltuiți” (prin atingerea obiectivelor vizate, cu păstrarea sub control a costurilor și cu asigurarea unei relații de maximă „productivitate” între resurse și rezultate), cel financiar are drept scop să determine dacă banii au fost cheltuiți (și obținuți) legal și dacă acest proces a fost consemnat în mod just în situațiile financiare.

¹ Activitățile de audit financiar ale Curții de Conturi Europene se desfășoară în temeiul mandatului acordat prin articolul 248 alineatul (1) din Tratatul CE, iar cele de audit al performanței, în temeiul mandatului acordat prin articolul 248 alineatul (2) din Tratatul CE.

Sursele terminologice și documentare din cadrul Parlamentului European

Ciprian Dumea, Parlamentul European

Asemenea celorlalte instituții europene, traducerea efectuată în cadrul Parlamentului European are câteva caracteristici specifice, impuse de poziția instituției în cadrul procesului legislativ. Acestea pot fi rezumate la următoarele: documentele sunt de dimensiuni relativ reduse, cu termen-limită scurt și foarte scurt, care se aglomerează în perioade de aproximativ două-trei săptămâni de muncă intensă urmate de perioade de circa una-două săptămâni de muncă mai puțin intensă. De asemenea, textele cele mai specializate sunt redactate pe baza documentelor Comisiei sau ale Consiliului și fac parte din proceduri legislative (în principal codecizie), pe când documentele nelegislative, redactate intern, nu ridică, în general, probleme terminologice dificile (deși există și excepții notabile, cum ar fi documentele politice care introduc concepte noi, de tipul e-guvernare etc.).

Aceste caracteristici au impus Parlamentului European o abordare terminologică diferită de cea a celorlalte instituții, care poate fi rezumată prin afirmația că Parlamentul este în primul și în primul rând consumator de terminologie. În conformitate cu această abordare, activitatea terminologică în cadrul Parlamentului se coagulează în jurul câtorva domenii de importanță parlamentară (drepturile omului, Regulamentul de procedură și organigrama PE etc.), cu doar câteva linii de atac punctuale care depind de timpul liber al responsabililor pentru terminologie și de cunoștințele și imaginația lor (ex. glosar bugetar, glosar IAS, glosar Ombudsman etc.). În rest, în perioadele de maximă activitate, le revine traducătorilor PE sarcina de a găsi echivalenți potriviți pentru eventualii termeni noi, introduși prin amendamentele parlamentare, sau, în cazuri mai rare acum, pentru a îmbunătăți calitatea terminologică a textului inițial.

În cazul în care un traducător nu reușește să identifice un echivalent adecvat, acesta se adresează structurii terminologice a Unității, formate din șase traducători/terminologi cu experiență, sau transmite întrebarea tuturor membrilor Unității.

Traducătorul Parlamentului trebuie, deci, să fie capabil să identifice rapid terminologia potrivită pentru documentul pe care-l traduce. Sursele principale de terminologie sunt, bineînțeles, documentul-sursă și documentele de referință. În cazul în care terminologia astfel găsită nu corespunde calitativ sau documentele respective nu conțin informații pertinente, se trece la efectuarea unei cercetări terminologice în ordinea credibilității resurselor disponibile. În cele ce urmează vom descrie sursele principale folosite la PE (majoritatea interinstituționale, altele specifice):

Surse terminologice (inclusiv sursele de frazeologie)

1. **Buletinele terminologice interne** - sunt o colecție de întrebări-problemă și de glosare pe domenii specifice Parlamentului sau tratate adesea în documentele interne (ex. organigrama PE, delegațiile și comisiile parlamentare, limbajul neutru din punctul de vedere al genului etc.).

http://www.europarl.europa.eu/transl_es/RO/terminologie/aa_terminologie.htm#buletin

2. **Ghidul stilistic interinstituțional** – sursă comună tuturor instituțiilor, nu are nevoie de o prezentare extinsă; de remarcat, însă, că destul de multe capitole încă nu sunt finalizate la această dată (2 ianuarie 2009). Pentru informațiile lipsă se consultă Ghidul stilistic al IER [<http://www.ier.ro>]. Din punct de vedere terminologic, este important pentru terminologia juridică standard.

<http://publications.europa.eu/code/ro/ro-000100.htm>

3. **Culegerea de modele a Parlamentului European** – este o resursă specifică, unde se pot accesa modele pentru majoritatea tipurilor de documente redactate și traduse în cadrul Parlamentului European. Este sursa de predilecție pentru textele parlamentare standard.

<http://eicirdm/>

4. **Listele DocEp** – DocEp este un macro MsWord complex, specific PE, prin care se gestionează documentele interne. Pe lângă opțiunile de redactare/salvare a documentelor, se pot accesa numele tuturor deputaților PE, precum și numele tuturor grupurilor, delegațiilor și comisiilor parlamentare și ale agențiilor comunitare.

5. **IATE** – este un instrument terminologic care nu are nevoie de prezentare și constituie primul pas în găsirea unui termen de specialitate. În momentul de față, cei care alimentează IATE în cadrul PE sunt terminologii unității, iar traducătorii au drepturi de consultare. Este de remarcat faptul că domeniile în care Parlamentul este solicitat să introducă terminologie sunt relativ limitate (drepturile omului, terminologie internă).

<https://iate.eu-admin.net/iatenew/login.jsp>

6. **Regulamentul de procedură al Parlamentului European** – acest document conține terminologia de specialitate referitoare la procedurile parlamentare, modalitățile de constituire a comisiilor permanente și temporare, date privind structura internă a PE (Președinte, Birou, Conferința președinților etc.). În anumite cazuri (de exemplu, la traducerea procesului-verbal al ședințelor plenare) se preiau citate întregi.

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getLastRules.do?language=RO&reference=TOC>

7. **Euramis** – Datorită amabilității Comisiei Europene, Unitatea română de traducere a fost, acum trei ani, printre primele unități care au început să folosească Euramis pentru toate procedurile de lucru. Euramis este un instrument hibrid și permite atât cercetarea documentară (i.e. încărcarea în memoria de traducere curentă a documentelor de referință existente în megamemorie), cât și cea terminologică (în sensul că se pot identifica variantele de traducere existente pentru termenul căutat). Este de remarcat și de reținut însă că Euramis nu oferă neapărat termeni fiabili, ci o pleoră de termeni deja utilizați, traducătorului revenindu-i sarcina de a alege pe baza intuiției, experienței și a altor surse terminologice. În general, se consideră fiabile documentele din legislația primară, urmate de cele din legislația secundară. Pentru documentele parlamentare (identificate, în general, printr-un cod de șase cifre și un al doilea cod separat, de două litere, ex. 712345, AM), gradul probabil de fiabilitate descrește în ordinea care urmează: TA, RR, PR, AM, AD, PA.

<https://webgate.cec.eu-admin.net/euramis/login/index.do>

8. **Baza de date terminologică a IER** – deși este vorba de o bază de date mai veche, conține, în general, terminologie de calitate, în special în domeniul agriculturii și pisciculturii, precum și al chimiei.

<http://89.18.6.14/terminologie/terminologie.php>

9. **TARIC** – codul vamal comunitar. Excelent pentru diverse denumiri de produse, inclusiv de materiale de construcție, produse chimice etc. Este disponibil în toate limbile comunitare.

http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds/cgi-bin/tarquer?Lang=RO

10. **Google** [<http://www.google.ro>]– Google merită un articol separat, dat fiind că poate ajuta traducătorul în multe feluri. Voi menționa doar două cazuri importante:

- dacă se găsesc/intuiesc doi sau mai mulți termeni pentru același concept, una dintre metodele de validare implică determinarea variantei celei mai folosite în limbă. În lipsa

unui corpus românesc îndeajuns de consistent, se poate face o căutare pe Google în acest sens, având, însă grijă să se aleagă varianta cea mai folosită în documentele de specialitate și pe site-urile „de încredere” (www.mae.ro, www.cdep.ro etc.);

- al doilea caz constă în identificarea (în cazul în care lipsește dicționarul român de specialitate) a denumirii în română a unei specii de animal sau plantă. Căutarea implică, întâi și întâi, identificarea denumirii științifice (de ex. pe www.granddictionnaire.com în EN și FR, sau prin Google), urmată de căutarea denumirii respective în paginile din România (de exemplu --„Primula officinalis” site:.ro --). Această căutare se bazează pe faptul că, de multe ori, denumirea populară este urmată, între paranteze, de cea științifică.

Surse documentare

11. **EurLex** – sursa principală de documente de referință publicate în JO. De remarcat, însă, că, prin folosirea Trados, documentele de procedură (cum ar fi propunerea legislativă a Comisiei, avizele comisiilor parlamentare, amendamentele, proiectele de raport etc. sunt încărcate de asistenți în memoria de lucru).

<http://eur-lex.europa.eu>

12. **Baze de date legislative publice din România** - de exemplu:

- <http://legislatie.just.ro/Default.aspx> - (legislație completă, dar nu permite căutarea după cuvinte-cheie)

- http://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.frame - (legislație incompletă, dar permite căutarea după termen)

13. **Site-ul RDI** - este o colecție de câteva sute de legături interne și externe, grupate tematic, care asigură găsirea cu rapiditate a surselor documentare și terminologice pertinente pentru traducerea instituțională.

<http://www.dg7.ep.ec/LDIT/IT/reflexionEN.html> (intranet PE)

14. **SHOUT** – este un instrument intern folosit pentru crearea de memorii de traducere. Totuși, poate fi folosit și ca instrument de căutare de documente prin faptul că poate identifica toate documentele interne create în cadrul unei proceduri. Este util, în general, în cazul documentelor traduse în alte limbi, nu și în limba română, sau a documentelor traduse în română în freelance, dar care nu au fost introduse în Euramis deoarece nu au fost încă revizuite.

15. **OEIL** - observatorul legislativ; este cea mai utilizată sursă de documente instituționale (cu excepția lui FullDoc pentru documentele parlamentare). Se poate face căutare după procedură, instituție etc. și permite accesarea tuturor documentelor din procedura respectivă. Este extrem de folositor în cazurile în care s-a făcut o eroare în lanțul de transmisie a documentelor de la o instituție la alta.

<http://www.europarl.europa.eu/oeil/search.jsp?form=/reference/procedure>

16. **FullDoc** - este un instrument intern de căutare de documente, pe baza unei sintagme de căutare. Se pot alege limba-sursă și limba-țintă, tipul documentului etc. Rezultatele sunt afișate sub forma unei liste de la care se poate deschide o fereastră ce conține alinierea automată a documentului-sursă cu documentul-țintă, sintagma de căutare fiind evidențiată în galben (asemănător afișării bilingve din EurLex, dar cu o fiabilitate mult mai mare la aliniere, datorită tagurilor care sunt utilizate în majoritatea documentelor parlamentare). Instrumentul este deosebit de util pentru identificarea titlurilor în limba română.

<http://tradapp/FullDoc/>

Iată, pe scurt, principalele resurse terminologice și documentare utilizate în cadrul Parlamentului European. Această listă se află la a douăsprezecea ediție și este adusă la zi de fiecare dată când acest lucru se impune. Bineînțeles, fiecare traducător are propriul stil de lucru și folosește aceste resurse și altele pentru a crește eficiența personală. Lista de mai sus se dorește a fi un ajutor pentru traducători și are mai degrabă un caracter orientativ (cu câteva excepții, cum ar fi Ghidul stilistic etc.).

Echipa redacției

Ioana Ilie, Daniela Simionescu, Daciana Vîjîitu (Comisia Europeană)
Mihai Badea, Iulius Hondriță, Mădălina Podoleanu, Carmen Scarlat (Parlamentul European)
Genoveva Bartha, Gabriela Vărzaru (CESE+CoR)
Adina Capan (Curtea de Conturi Europeană)
Veronica Durbacă (Curtea de Justiție a Comunităților Europene)
Maria-Cristina Mitocariu (Centrul de Traduceri)
Corina Cojocariu, Iulian Răileanu (Consiliul Uniunii Europene)

Contact: dqtrad.roueroglife@europarl.europa.eu
